

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Ильин И.П. Постмодернизм от истоков до конца столетия: Эволюция научного мифа. М., 1998. 255 с.
2. Меднис Н.Е. Сверхтексты в русской литературе. Новосибирск, 2003. URL: zar-literature.ucoz.ru/BIBLOITEKA/.../mednis_n-e-fenomen_sverkhteksta.doc (дата обращения : 17. 03. 2018).
3. Петрова С.А. К вопросу о формировании интермедиальных традиций в литературе (на материале стихотворения А.А. Блока «Голоса скрипок») Филологические науки. Вопросы теории и практики. Тамбов: Грамота, 2014. № 4. Ч. 2. С. 157-160. ISSN 1997-2911. URL: <http://www.gramota.net/materials/2/2014/4-2/44.html> (дата обращения : 17. 03. 2018).
4. Седых Э.В. К проблеме интермедиальности. Вестник Санкт-Петербургского университета. 2008. №. 3. Ч. II. Сер. 9. С. 210–214.
5. Brown D. Origin. New York : Doubleday Books, 2017. 463 p.
6. Fowles J. The Ebony Tower. New York : Back Bay Books, 2006. 313 p.
7. Fowles, J. The Collector. London: Vintage, 1998. 164 p.
8. Wolf, V. The String quartet. URL: <https://www.bartleby.com/85/5.html> (accessed June 27, 2018).

УДК 811.111'42

**ПРИНЦИПИ КОНСТРУЮВАННЯ ІДЕНТИЧНОСТІ
АНГЛОМОВНОГО ДИТЯЧОГО ПОЕТА**

**THE PRINCIPLES OF THE CONSTRUCTION OF THE IDENTITY
OF THE ENGLISH-LANGUAGE CHILDREN'S POET**

Пікалова А.О.,

кандидат філологічних наук, доцент,

доцент кафедри іноземної філології

КЗ «Харківська гуманітарно-педагогічна академія»

Харківської обласної ради

У статті акцентовано увагу на конструйованій сутності ідентичності дитячого поета. У роботі висвітлені принципи конструювання ідентичності такого англомовного дитячого поета, як Теодор Сьюз Гейзел / Доктор Сьюз. Принцип емерджентності актуалізує ідентичність дитячого поета як результат самовизначення, що призводить до успішної життєвої і професійної реалізації особистості автора. Принцип позиціонування надає можливість окреслити мовленнєвий портрет поета, що охоплює різні ролі в процесі інтеракції. Принцип індексальності модифікує позиції ідентичності поета до дітей, поміж яких виокремлюють епістемічну, афективну, емотивну, оцінну й інтеракційну позиції.

Ключові слова: ідентичність, дитячий поет, конструювання, принцип емерджентності, принцип позиціонування, принцип індексальності.

В статье внимание акцентируется на конструируемой сущности идентичности детского поэта. В работе раскрыты принципы конструирования идентичности такого англоязычного детского поэта, как Теодор Сьюз Гейзел / Доктор Сьюз. Принцип эмерджентности актуализирует идентичность детского поэта как результат самоопределения, что приводит к успешной жизненной и профессиональной реализации личности автора. Принцип позиционирования предоставляет возможности определить речевой портрет поэта, который охватывает различные роли в процессе интеракции. Принцип индексальности модифицирует позиции идентичности поэта по отношению к детям, среди которых выделяют эпистемическую, аффективную, эмотивную, оценочную и нтеракционную позиции.

Ключевые слова: идентичность, детский поэт, конструирование, принцип эмерджентности, принцип позиционирования, принцип индексальности.

The article focuses on the constructed essence of the identity of the children's poet. The paper reveals the principles of the construction of the identity of such an English-language children's poet as Theodore Seuss Geisel / Dr. Seuss. The emergence principle actualizes the identity of the children's poet because of self-determination, which leads to a successful life and professional realization of the author's personality. The positionality principle provides an opportunity to define the portrait of the poet, which covers various roles in the process of interaction. The indexicality principle modifies the positions of the poet's identity in relation to children. Among these positions there are epistemic, affective, emotional, evaluative, and interaction ones.

Key words: identity, children's poet, construction, emergence principle, positionality principle, indexicality principle.

Постановка проблеми. Увагу науковців різних галузей привертає поняття «ідентичність». Дослідження феномену «ідентичність» зміщується з філософських, психологічних і соціальних позицій, набуваючи рис міждисциплінарності, що призводить до необхідності дослідження механізмів конструювання ідентичності.

Поняття «ідентичність» охоплює ментальну, соціальну, культурну, комунікативну і мовну сфери. Ідентичність твориться мовою в межах конкретного соціокультурного простору.

Проблема ідентичності потрапляє у фокус антропоцентричної парадигми сучасної лінгвістики та суміжних областей знань. Вивчення мовних одиниць надає можливості декодувати ментальні процеси, що знаходять своє вираження у вербальній формі; дозволяє виокремити характеристики особистості мовця. «Ідентичність» досліджують у системі мови, в окремих текстах і дискурсах, у мовній інтеракції.

Поетичні тексти, творені спеціально для дітей, актуалізують комунікацію між дорослим поетом і маленьким читачем відповідно до правил, прийнятих у конкретній культурі у певний період часу [1, с. 256]. У дитячому поетичному дискурсі комунікація зумовлена особливостями розвитку дитини і зорієнтована на дитину. Лише за умови розуміння потреб дітей, відчуття особливостей їх емоціосфери, усвідомлення очікувань особистостей, які знаходяться в стані зростання, розвитку і формування, створюються шляхи для моделювання процесу комунікації в спосіб, що є зрозумілим і доступним, очікуваним і затребуваним дітьми. За таких умов мовленнєва поведінка поета пристосовується до параметрів мовної особистості дитини, тезаурусу, психоемоційних особливостей, мотивів, інтересів і очікувань останнього [7, с. 243]. Пристосування мовної особистості адресанта до мовної особистості адресата проявляється як взаємодія через створення загального простору ідентифікацій [8, с. 142].

Спроба з'ясування механізмів конструювання ідентичності автора художніх текстів видається своєчасною в теоретичному і в практичному аспектах. Зокрема, нагальною постає потреба опрацювання принципів конструювання ідентичності англomовного дитячого поета. Зазначене вище і зумовлює актуальність нашої розвідки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Відповідно до словникових дефініцій «ідентичність – це однаковість людини або чогось в усі часи і за всіх обставин; умова або факт, що особа або щось є самим собою, а не кимось/чимось іншим, індивідуальність, особистість» [22, с. 415]

(тут і надалі переклад іншомовних джерел наш. – А.О. Пікалова). Ідентичність визначають як інтеракцію двох або більше сутностей таким чином, що ініціюється їх тотожність або рівність [27, с. 11].

Поняття «ідентичність» – одне з ключових понять, що постає об'єктом досліджень у галузі психології (Г. Ліндсей, Е. Еріксон, К. Холл, Л.Б. Шнейдер, К. Ясперс, Н. Feigl, Н. Noonan, Е.Т. Olson); у філософському руслі (В.С. Малахов, О.О. Труфанова.); в соціологічному аспекті (Г. Блумер, Е. Гоффман, А.Г. Смирнова, Л.Б. Шнейдер, І.Г. Яковенко, D. Carbaugh, С. Cooley, J. Habermas, Н.Г. Н. Mead); у річищі лінгвістики (Г.І. Богин, Г.П. Грайс, Ю.М. Караулов, Дж. Лич, Дж. Остин, Р. Brown, S. Levinson).

У психологічному аспекті ідентичність детермінують як вираження внутрішніх процесів, як те, що існує всередині індивіда, як частину особистості [5, с. 152]. Філософи досліджують сутність поняття «самість», на які ідеали та цінності варто орієнтуватися в житті; як розв'язувати проблеми колективної та індивідуальної ідентичності [9]. У руслі соціології ідентичність вивчають у проєкції на суспільство та його інститути; в аспекті таких складових частин ідентичності, як стать, раса, соціальний і економічний статус, рівень освіти, професія тощо. Соціологи розглядають ідентичність як комплекс ролей і статутів, що організовані відповідно до соціальної системи [2; 3].

Мова пропонує інструменти для конструювання і формування ідентичності. За таких умов «Я» особистості формується крізь призму процесів соціальної інтеракції [13]. Ідентичність розуміють як лінгвістичну конструкцію, що будується за допомогою мовної репрезентації локусів [10, с. 3].

Мері Баколц (Mary Bucholtz) і Кіра Холл (Kira Hall) відстоюють думку про визнання ідентичності як реляційного і соціокультурного явища, що виникає і циркулює в контексті дискурсивної інтеракції, а не як стабільна структура, що розташована в окремій індивідуальній психіці або у фіксованій соціальній категорії [11].

Як слушно зауважує О.П. Мотузкова, «хоча поняття ідентичності і визначають базовим терміном багатьох сучасних гуманітарних наук, воно все ще перебуває на стадії уточнення, коригування й обговорення. У кожній із наук існує безліч як теоретико-методологічних підходів, теорій, концепцій, так і практичних досліджень, присвячених проблематиці ідентичності. Але феномен ідентичності і поняття, що його представляє, досі так і не мають однозначного трактування. Також

викликають дискусії і питання класифікації ідентичності, опису її структурно-системних характеристик» [6, с. 16].

Виходячи з положень щодо визначення поняття «ідентичність» у різних галузях наукового знання, отримуємо розуміння того, що ідентичність детермінують як реальність, що активно конструюється особистістю.

Постановка завдання. Мета нашої статті полягає в з'ясуванні механізмів конструювання ідентичності такого англomовного дитячого поета, як Теодор Сьюз Гейзел / Доктор Сьюз (Theodore Seuss ['sju:s] Geisel / Dr. Seuss ['sju:s]), відповідно до принципів онтологічного статусу ідентичності (емерджентності і позиціонування) та принципу індексальності.

Виклад основного матеріалу. Більшість дослідників дискурсу лише визначають ідентичність як конструйовану реальність, не пропонуючи шляхи цього конструювання. Мері Баколц (Mary Bucholtz) і Кіра Холл (Kira Hall), об'єднуючи теоретичні напрацювання соціолінгвістики, мовної антропології, соціально-орієнтованої форми аналізу дискурсу, лінгвістично-орієнтованої соціальної психології, просуваються далі в дослідженні ідентичності. Науковці пропонують схему аналізу ідентичності, яка конструюється в мовній інтеракції, що заснована на таких принципах: 1) принцип емерджентності / виникнення (ідентичність є продуктом, а не джерелом лінгвістичних і семіотичних практик, отже, в першу чергу, це більше соціальний і культурний феномен, ніж внутрішній психологічний); 2) принцип позиціонування (ідентичність охоплює макрорівні демографічних категорій, що репрезентують тимчасові конкретні позиції і ролі учасників у взаємодії, і рівні місцевих категорій, що актуалізують етнографічно обумовлені культурні позиції); 3) принцип індексальності (ідентичність може індексуватися лінгвістично за допомогою ярликів, імпліцитності, позицій, стилів, мовних структур і систем); 4) принцип реляційності; 5) принцип парціальності [11].

Виокремлені принципи репрезентують форми, які можуть бути використані для дослідження ідентичності дитячого поета. Оскільки відповідно до виокремлених принципів ідентичність розглядається в інтеракції, отже, забезпечує складні концептуалізації розгортання ідентичності автора в дитячому поетичному дискурсі. За таких обставин ідентичність постає як інтерсуб'єктивно досягнуте соціально-культурне явище.

У межах нашої роботи пропонуємо встановлення особливостей принципу емерджентності

і принципу позиціонування, що схарактеризовують онтологічний статус ідентичності англomовного дитячого поета Теодора Сьюза Гейзела / Доктора Сьюза, а також з'ясування специфіки конструювання ідентичності цього автора відповідно до принципу індексальності.

Дотримуємося точки зору, що ідентичність дитячого поета конструюється в процесі мовної інтеракції. Ідентичність автора являється продуктом його мовленнєвої діяльності, актуалізується в контексті особистісного і життєвого смислу. Ідентичність дитячого поета є особистісною характеристикою автора, що творить поетичні тексти для дітей. Ця характеристика пов'язана з уявленнями про себе, про власні цінності, про усвідомлення значення результатів його творчої діяльності. Отже, ідентичність дитячого поета постає як результат самовизначення, що призводить до успішної життєвої та професійної реалізації особистості автора. Таким чином, зреалізовується **принцип емерджентності** (виникнення/ походження/ продукування).

Одним із найпопулярніших поетів США, які творили для дітей, був Theodore Seuss ['sju:s] Geisel / Dr. Seuss ['sju:s] (Теодор Сьюз Гейзел (з нім. Теодор Зойс Гайзель) / Доктор Суз [su:s]). Більшість його робіт ("The Cat in the Hat", "Green Eggs and Ham", "One Fish, Two Fish, Red Fish, Blue Fish" та інші) – це оповідання в римованій формі. Автор при цьому дотримується традицій нісенітництва з елементами моралі (церковні канони). Усе це переплітається в поетичному тексті з унікальними персонажами і власними ілюстраціями. Його збірка "The Cat in the Hat" є внеском у розвиток жанру нісенітництва.

«Випадкова зустріч на тротуарі привела до першої дитячої книги Доктора Сьюза. Після того, як 27-й видавець відхилив його перший рукопис, Доктор Сьюз понуро пішов по тротуарах Нью-Йорка, плануючи спалити книгу в своїй сніт-теспалювальній печі. На Медісон-авеню, однак, він зіткнувся з одним приятелем з Дартмута Майком МакКлінтоком, який того ранку почав роботу редактором в дитячій секції "Vanguard Press". Через кілька годин чоловіки підписали контракт, а в 1937 році "Vanguard Press" опублікував "And to Think that I Saw It on Mulberry Street", який запустив незвичайну літературну кар'єру доктора Сьюза. «Якби я йшов по іншій стороні Медісон-авеню, сьогодні я працював би в хімічності», – сказав він пізніше» [12].

Стає зрозумілим, що ідентичність дитячого поета виникає з конкретних умов мовленнєвої інтеракції. Ідентичність автора постає як продукт,

що вже виник, а не як існуюче джерело мовленнєвої діяльності митця, що надає поняттю «ідентичність» статус соціального і культурного явища.

Принцип **позиціонування** охоплює макрорівень (демографічні категорії), місцевий /локальний рівень (етнографічні конкретні культурні позиції), тимчасові й інтеракційні позиції і ролі.

Відповідно до класифікації за демографічною лінією визначають стать, вік, расу і клас, що створює уявлення загальної картини, але більше можна з'ясувати розглядаючи інші способи позиціонування себе як автора дитячих поезій (суб'єктивно та інтерсуб'єктивно).

Доктор Сьюз не міг мати дітей і на питання, як людина, яка не має власних дітей, може знаходити зв'язок з дітьми, він відповів: *"You make 'em, I amuse 'em."* [12]. Скорочена форма особового займенника *them* – *'em* є типовою формою розмовного стилю в американському варіанті англійської мови. Це свідчить, що автор – виходець із Америки. На питання, що стало натхненням для *"Horton Hatches the Egg"*, автор дав відповідь, що засвідчує його місце проживання (топнім на позначення назви міста в Америці – New York): *"I was in my New York studio one day, sketching on transparent tracing paper, and I had the window open. The wind simply took a picture of an elephant that I'd drawn and put it on top of another sheet of paper that had a tree on it. All I had to do was to figure out what the elephant was doing in that tree"*. Продовжуючи бесіду, наступне питання стосувалося, чи працював цей трюк знову. Відповідь на це питання містить вказівку на приблизний вік Доктора Сьюза в момент інтеракції: *"I've left my window open for 30 years since that, but nothing's happened"* [23] (автор написав *"Horton Hatches the Egg"* в 1940, а народився в 1904 р., тобто у віці 36 років + 30 = 66 років).

Дитячі поетичні тексти Доктора Сьюза надають можливості окреслити мовленнєвий портрет автора, що охоплює різні ролі у взаємодії. Мовна особистість дитячого поета виступає різновидом ролі (рольові приписи), оскільки автор вибудовує свою мовленнєву поведінку відповідно до очікувань адресата. Ролі узалежнені цільовою настановою поета і особливостями адресата, актуалізують моделі мовленнєвої поведінки, що зумовлені культурою суспільства. Прийняття різних ролей дозволяє змінювати стратегію і тактику мовлення, оцінювати комунікативну ситуацію. У такий спосіб відбувається акцентуація наявності дитини, дорослого, оповідача, батька та інших у текстовому просторі дитячих віршів. Однією з основних прагматичних ролей є роль

дитини. У творі *"Green Eggs and Ham"* Доктора Сьюза роль *дитини* актуалізується за допомогою особового займенника *I* і власної назви на позначення імені хлопця *Sam*, наприклад: *"I am Sam. Sam I am."* (Dr. Seuss *"Green Eggs and Ham"*) [14].

Автор може виступати в ролі *оповідача*, наприклад: *"Now the Star-Belly Sneetches/ Had bellies with stars./ The Plain-Belly Sneetches/ had none upon thars."* (Dr. Seuss *"The Sneetches and Other Stories"*) [16].

Можна також виокремити роль *дорослого*, що поєднує дитину з її розумінням світу і дорослих-батьків, які встановлюють певні правила для дітей. Саме роль поета-дорослого дозволяє наблизитися до дитячого світу і уявити те, що діти хочуть або не хочуть робити в реальному житті. Наприклад, у вірші *"Green Eggs and Ham"* [14] головного персонажа, хлопця на ім'я *Sam*, вмовляють скуштувати *green eggs and ham*: *Do you like/ Green eggs and ham?; Would you like them/ Here or there?, In a house?, With a mouse?; Would you eat them/ In a box?, With a fox?; Would you? Could you?/ In a car?/ Eat them! Eat them!/ Here they are.; You may like them./ You will see./ You may like them/ In a tree!*. У реальному житті батьки завжди намагаються примусити дитину поїсти, вмовляють її, навіть, якщо дитина не хоче.

У творі Доктора Сьюза *"Yertle the Turtle"* зреалізовується роль *казкаря*: *"On the far-away Island of Sala-ma-Sond,/ Yertle the Turtle was king of the pond..."* [17].

Творячи для маленьких пізнавачів світу, англomовний дитячий поет виконує такі функції, як «Автор – Поет», «Поет – Дитина», «Поет – Оповідач», «Поет – Казкар». Дитячий поет може також виступати в ролі вихователя, вчителя та іншого дорослого, що створюють в уявленні читача певний образ, роблячи мову переконливою і максимально доступною для сприйняття, працюючи тим самим на реалізацію цільової настанови автора.

Принцип індексальності пов'язаний із механізмом, за допомогою якого конструюється ідентичність. Індексация виявляється важливою у визначенні способу, яким чином мовні форми використовуються для конструювання позицій ідентичності. У загальному сенсі індекс виступає лінгвістичною формою, що залежить від інтеракційного контексту. Наприклад, використання особового займенника *I* [26]. У цілому концепція індексальності охоплює створення семіотичних зв'язків між мовними формами і соціальними значеннями [21; 25]. У формуванні ідентичності індексация значною мірою спирається на струк-

тури, що відображають зв'язок між мовою і особистістю, що сягають своїм корінням культурних переконань і цінностей, тобто види мовців, що вирізняються конкретними мовними особливостями [11, с. 594]. Індексальні процеси здійснюються на всіх мовних рівнях. Для розуміння маркування і класифікації ідентичності в соціокультурному аспекті досить часто виокремлюють модифікатори. Іноді застосовують імпліктури і пресупозиції для інтерпретації ідентичності. Досить активно розробляється дослідження stance-відношень (позиції), що можуть стати джерелами для виявлення процесу конструювання ідентичності. Оскільки ці відношення дають змогу ідентичності, оцінюючи щось, вибудовувати власну позицію і вирівнювати її по відношенню до інших [18]. Дослідження stance-відношень загалом концентрується в межах комунікативних актів. Фокусування на лінгвістичному маркуванні мовця зорієнтовує на інтеракційні ролі учасників комунікації [20]. У межах соціолінгвістики широко використовується концепція стилю, що розуміється як репертуар мовних форм, що асоціюється з особистістю або ідентичністю і аналізується на всіх мовних рівнях [19; 24]. Досить часто соціолінгвістичні дослідження стосуються вивчення певної етнографічної групи. У доповнення до рівня таких лінгвістичних структур, як маркери позицій і стильові особливості, ціла лінгвістична система – мови і діалекти – можуть бути індексально пов'язані з категоріями ідентичності. Усе це засвідчує багатство мовних ресурсів, що беруть участь у процесі продукування позицій ідентичності. Вартим уваги постає той факт, що індексальні процеси маркування, імплікатури, позиціонування, стильових особливостей та інші в процесі конструювання ідентичності необхідно розглядати не розрізнено, а концентруватися на декількох індексальних рівнях. Це дозволить розглядати портрет суб'єктивності та інтерсуб'єктивності ідентичності, що конструюється в інтеракції.

Поміж особливостей дитячої поезії виокремлюють: відсутність абстрактних понять, переважну кількість іменників із предметним значенням, якісних прикметників, дієслів, що засвідчує конкретність, предметність, інформативність поетичного мовлення, що актуалізує **епістемічну позицію** автора. Дитячі поезії Доктора Сьюза репрезентують авторську майстерність використання конкретного лексичного мінімуму в текстовому просторі одного вірша. Так, наприклад, у творі "Horton Hatches the Egg" [15] описується природні явища, що позна-

чають несприятливі погодні умови *a terrible storm, it poured, lightninged, thundered, rumbled*, автор акцентує увагу на тому, що слон змушений сидіти і сидіти: *So Horton kept sitting there, day after day*. **Афективна позиція** суб'єкта дискурсу простежується у вербалізації емоційного стану лінивої пташки на ім'я *Mayzie*: *Sighed Mayzie, a lazy bird hatching an egg:/ "I'm tired and I'm bored/ And I've kinks in my leg/ From sitting, just sitting here day after day./ It's work! How I hate it!/ I'd much rather play!/ I'd take a vacation, fly off for a rest/ If I could find someone to stay on my nest!/ If I could find someone, I'd fly away-free..."*. *Mayzie* роздратована, бо не хоче більше висиджувати яйця, а бажає відпочивати. Маркерами прояву її емоційного стану є окличні речення з дієсловом бажання (*I'd much rather play, I'd take a vacation; I'd fly away-free*), окличні речення (*How I hate it!*), віддієслівні прикметники на позначення почуттєвої сфери *bored* чи фізичного стану *tired*. **Емотивна позиція** зосереджена в умовляннях лінивої пташки *Mayzie*: *"I know you're not small/ But I'm sure you can do it. No trouble at all./ Just sit on it softly. You're gentle and kind./ Come, be a good fellow. I know you won't mind."/ "I can't," said the elephant/ "PL-E-E-ASE!" begged the bird*. Ці вмовляння все ж таки схиляють слона зробити те, що він не може робити за своєю природньою сутністю – висиджувати пташині яйця в гнізді на дереві: *"Very well," said the elephant, "since you insist.../ You want a vacation. Go fly off and take it./ I'll sit on your egg and I'll try not to break it./ I'll stay and be faithful. I mean what I say"*. **Оцінна позиція** зрелізується у мовленні слона, що висловлює свою думку з приводу прохання пташки – висиджувати яйця замість неї: *"Why, of all silly things!/ I haven't feathers and I haven't wings./ Me on your egg?/ Why, that doesn't make sense.../ Your egg is so small, ma'am, and I'm so immense!"*. **Інтеракційна позиція** ініціюється в тому, що хоча слон і знає, що не може висиджувати яйця, як птах, але все одно погоджується, оскільки він досить відповідальний: *"I meant what I said/ And I said what I meant... / An elephant's faithful/ One hundred per cent!"*

Ідентичність дитячого поета конструюється в реальності, що охоплює конкретний культурно-історичний соціум, де здійснюється життєдіяльність автора; ціннісно-поняттєву сферу поета, що окреслює відношення «поет – діти»; мислиннево-мовленнєву діяльність автора, продуктами якої являються дитячі поетичні тексти. Тому вбачаємо можливим виокремлення індек-

сів ідентичності [4, с. 179] дитячого поета, що індексують процес конструювання ідентичності на різних рівнях її структури: національний (дитячий поет створює римовані твори, що відіграють важливу роль у процесі засвоєння дітьми звичаїв і традицій рідної культури, поповнюючи духовний світ маленьких пізнавачів світу на шляху їх формування і розвитку); соціальний (дитячі вірші актуалізують комунікацію між поетом-дорослим і читачем-дитиною відповідно до правил, що притаманні конкретній культурі. Автор дитячих поетичних текстів має на меті ознайомлювати і роз'яснювати сутність нових предметів і явищ навколишнього світу, адаптуючи тим самим дитину до світу, де вона зростає, виховується і розвивається. У такий спосіб моделюються умови для соціалізації дитини); інтелектуальний (мовна особистість дитячого поета вирізняється володінням високорозвиненої мовної компетенції, досконаліми знаннями літературної мови, вибором і вживанням мовностилістичних засобів у відповідності до мети, здатністю створювати римовані тексти з чіткою ритмічною організацією, обізнаністю з дитячою психофізіологією. Дитячий поет постає як інтелектуальна особистість, яка володіє фундаментальними знаннями з мови, культури мови і риторики, а також творчими здібностями); інтенційний (дитячі поетичні вірші акумулюють інформацію про предмети, події та явища навколишнього світу, що репрезентують інтенції автора – ознайомлювати, пояснювати, розвивати, виховувати, сприяти залученню до культури рідного народу, стимулювати соціальне та емоційне становлення особистості дитини); мовний (дитячий поет повинен знати мову таким чином, щоб вміти нею користуватися в межах літературних норм з орієнтацією на особливості дитячого сприймання); мовленнєвий (дитячий поет має володіти високим рівнем комунікативної компетенції, вміти майстерно послугоуватися багатим арсеналом мовностилістичних прийомів, стратегічним потенціалом поетичного мовлення, що актуалізують використання різноманітних тактик і прийомів; зрештою, являтися носієм елітарної мовленнєвої культури); емотивний (обізнаність поета дитячою психологією, віковими особливостями та володіння «пам'яттю дитинства», що безпосередньо пов'язана з уявою автора. Усе це разом із його майстерністю та віртуозністю застосовувати мовностилістичні особливості дозволяють викликати бажані емоції в дитини, впливати загалом на процес формування особистості реципієнтів. При цьому

талант дитячого поета оперує з мовою таким чином, щоб поетичні тексти були захоплюючі та емоційні, доступні й зрозумілі дитячому сприйманню, щоб, непомітно для дитини, вести за собою до досягнення нових понять навколишнього світу); пізнавальний / когнітивний (когнітивність дитячого поетичного дискурсу проявляється в наближенні до адресата. В англomовному дитячому поетичному дискурсі, як вже зазначалося, мовленнєва поведінка адресанта-поета моделюється відповідно до параметрів мовної особистості адресата-дитини, до фонових знань, тезаурусу, психоемоційних особливостей, життєвого досвіду, мотивів, інтересів і очікувань останнього. Від дитини центрується авторське мовлення в англomовному дитячому поетичному дискурсі, узалежене дитиною, і конструюється з орієнтацією на її сприйняття і розуміння).

Висновки. Загалом проведене дослідження дає можливість стверджувати, що ідентичність англomовного дитячого поета постає як інтерсуб'єктивно досягнуте соціально-культурне явище. Ідентичність дитячого поета Теодора Сьюза Гейзела / Доктора Сьюза моделюється як результат самовизначення, що призводить до успішної життєдіяльності особистості автора, засвідчуючи актуалізацію принцип емерджентності. Відповідно до цього принципу поняття «ідентичність» набуває статус соціального і культурного явища. Принцип позиціонування охоплює макрорівень (демографічні категорії), місцевий / локальний рівень (етнографічні конкретні культурні позиції), тимчасові й інтеракційні позиції і ролі. Способи позиціонування себе як автора дитячих поезій надають можливості окреслити мовленнєвий портрет Доктора Сьюза, що охоплює різні ролі у взаємодії (Автор – Поет, Поет – Дитина, Поет – Оповідач, Поет – Казкар. Дитячий поет може також виступати в ролі вихователя, вчителя та іншого дорослого, що створюють в уявленні читача певний образ, роблячи мову переконливою і максимально доступною для сприйняття, «працюючи» тим самим на реалізацію цільової настанови автора. Принцип індексальності пов'язаний із механізмом, за допомогою якого конструюється ідентичність. Індексация виявляється важливою у визначенні способу яким чином мовні форми використовуються для конструювання позицій (stance-відношень) ідентичності. Ці відношення дають змогу ідентичності, оцінюючи щось, вибудовувати власну позицію і вирівнювати її по відношенню до інших. Усе це засвідчує багатство мовних ресурсів, що беруть

участь у процесі продукування позицій ідентичності англомовного дитячого поета, поміж яких виокремлюємо епістемічну, афективну, емотивну, оцінну й інтеракційну позиції, про що свідчить аналіз ілюстративного матеріалу.

Перспективи подальших розвідок вбачаємо в теоретичному та практичному обґрунтуванні принципу реляційності конструювання ідентичності англомовного дитячого поета, що зумовлює принцип парціальності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Зубарева В.С. Адресация детского поэтического дискурса. Логический анализ языка. Адресация дискурса; отв. ред. Н.Д. Арутюнова. Москва: Издательство «Индрик», 2012. С. 256–264.
2. Иванова Н.Л. Социальная идентичность и проблемы образования: монография. Ярославль: Изд-во ЯГПУ, 2001. 228 с.
3. Иванова Н.Л., Конева Е.В. Социальная идентичность и профессиональный опыт личности: монография. Ярославль, 2003. 132 с.
4. Казыдуб Н.Н. Дискурсивные матрицы в методологии лингвистической науки. Вестник НГУ. Серия: Лингвистика и межкультурная коммуникация. 2006. Том 4, Вып. 2. С. 177–185.
5. Киселев И.Ю., А.Г. Смирнова Формирование идентичности в российской провинции. Москва; Ярославль: Институт психологии РАН, 2001. 152 с.
6. Мотузкова О.П. Ідентичність як структура. Наукові записки НаУКМА. Філологічні науки. 2014. Т. 164. С. 15–19.
7. Пікалова А.О. Проблема адресації в контексті англомовного дитячого поетичного дискурсу. Актуальні питання іноземної філології: наук. журн.; редкол. : І.П. Бісбук (гол. ред.) та ін. / Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки. Луцьк, 2018. № 8. С. 242–248.
8. Синельникова Л.Н. Специфика адресант-адресатных отношений в масс-медийном дискурсе. Ученые записки Таврического национального университета им. В.И. Вернадского. Серия «Филология. Социальная коммуникация». 2008. Том 21(60). С. 140–153.
9. Труфанова Е.О. Человек в лабиринте идентичностей. Вопросы философии. 2010. № 2. С. 13–23.
10. Bauman Richard. Language, Identity, Performance. Pragmatics. 2000. 10(1). P. 1–5.
11. Bucholtz M., Hall K. Identity and Interaction: a Sociocultural Linguistic Approach. Discourse Studies. London: SAGE Publications, 2005. Vol 7, (4–5). P. 585–614.
12. Christopher Klein. 9 Things You May Not Know About Dr. Seuss. History Stories. March 01, 2012. URL: <https://www.history.com/news/9-things-you-may-not-know-about-dr-seuss> (accessed: June 24, 2018).
13. Davies B. and Harré R. Positioning: The Discursive Production of Selves. Journal for the Theory of Social Behaviour. 1990. 20(1). 43–63.
14. Dr. Seuss. Green Eggs and Ham. New York: Random House; Books for Young Readers, 1988. 62 p.
15. Dr. Seuss. Horton Hatches the Egg. New York: HarperCollins Children's Book, 2004. 60 p.
16. Dr. Seuss. The Sneetches and Other Stories. New York: HarperCollins Children's Book, 2003. 65 p.
17. Dr. Seuss. Yertle the Turtle. New York: Random House; Books for Young Readers, 2006. 96 p.
18. Du Bois John W. The Stance Triangle. Stancetaking in Discourse: Subjectivity, Evaluation, Interaction; ed. Englebretson, Robert. Amsterdam: Benjamins, 2007. 139–182.
19. Eckert P. Language Variation as Social Practice: The Linguistic Construction of Identity in Belten High. Oxford : Wiley-Blackwell, 2000. 260 p.
20. Goffman E. Forms of Talk. Philadelphia: University of Pennsylvania Press, 1981. 344 p.
21. Ochs E. Indexing Gender. Rethinking Context: Language as an Interactive Phenomenon ; eds. A. Duranti and C. Goodwin. Cambridge: Cambridge University Press, 1992. P. 335–358.
22. Oxford Advanced Learner's Dictionary of Currant English / ed. J. Crowther. Oxford : Oxford University Press, 2002. 1428 p.
23. Pasquarelli Olivia. 60 Facts about the Wonderful World of Dr. Seuss. March 02, 2018. URL: <http://www.cbc.ca/books/60-facts-about-the-wonderful-world-of-dr-seuss-1.4557340> (accessed : June 24, 2018).
24. Schilling-Estes N. Constructing Ethnicity in Interaction. Journal of Sociolinguistics. 2004. 8(2). P. 163–195.
25. Silverstein M. Language and the Culture of Gender: At the Intersection of Structure, Usage, and Ideology. Semiotic Mediation: Sociocultural and Psychological Perspectives; eds. E. Mertz and R.J. Parmentier. Orlando, FL: Academic Press, 1985. P. 219–259.
26. Silverstein M. Shifters, Linguistic Categories, and Cultural Description. Meaning in Anthropology; eds. K.H. Basso and H.A. Selby. Albuquerque: University of New Mexico Press, 1976. P. 11–55.
27. Wodak R., Cilliah. de, Reisinge M., Liebhart K. The Discursive Construction of National Identity. Edinburg: Edinburg University Press, 1999. 224 p.